

NAVO moet focussen op Afghaanse verkiezingen

Als de NAVO nog lang verdeeld blijft over Afghanistan, loopt de geloofwaardigheid van de missie gevaar, denkt **Jorrit Kamminga**. Dan moeten de VN ingrijpen.

Terwijl iedereen over de verslechterende veiligheidssituatie en de verdeeldheid in de NAVO spreekt, wordt er nauwelijks gesproken over de komende presidentsverkiezingen. Toch moeten die dit jaar al gehouden worden.

Artikel 61 van de Afghaanse grondwet bepaalt dat presidentsverkiezingen 30 tot 60 dagen voor het einde van het huidige mandaat van president Hamid Karzai gehouden moeten worden. Dit betekent dat deze uiterlijk 21 april 2009 nieuwe verkiezingen moet uitschrijven. De Kieswet bepaalt bovendien dat een onafhankelijke kiescommissie ten minste 140 dagen voor de stembus de verkiezingen moet aankondigen. Verkiezingen voor de Provinciale Raden volgen eind 2009; begin 2010 zullen parlementaire verkiezingen plaats moeten vinden.

De presidentsverkiezingen van 2004 waren van grote symbolische waarde. Ruim acht miljoen Afghanen brachten hun stem uit

en kozen in de eerste democratische verkiezingen hun nieuwe president. Zeventien rivalen konden niet verhinderen dat president Karzai met 55,4 procent van de stemmen een ruime zege behaalde - mede gebaseerd op zijn rol als president van de interim-regering sinds december 2001.

De aankomende verkiezingen in 2009 zijn niet minder van belang, omdat de Afghanen dan de balans op kunnen maken van bijna acht jaar president Karzai. Ook zal de rol van de internationale gemeenschap deel uitmaken van de verkiezingscampagne.

Er is in Afghanistan meer en meer kritiek op het Westen, omdat ontwikkeling en wederopbouw maar moeizaam op gang komen, de opiumteelt floreert weer en de veiligheidssituatie staat er nu veel slechter voor dan in 2001 na de val van het Talibanregime en dan in 2004 toen Karzai de verkiezingen won.

Gesprekken met de Afghaanse bevolking in Zuid-Afghanistan wijzen inderdaad in de richting van serieuze tegenstand voor Karzai in de verkiezingsstrijd in aanloop naar 2009. Voormalige ministers zoals Dr. Abdullah Abdullah, Ali Ahmad Jalali en Yunus Qanuni lijken zich op te werpen als de voornaamste tegenstanders. Andere kandidaten lijken vooral op lokaal niveau sterk te zijn en missen wellicht de kracht om de Afghanen op

weg naar de stembus te verenigen.

Het land blijft sterk verdeeld in etnische groepen. Die verdeeldheid kan hopelijk vertaald worden in een interessante plurale democratische verkiezingsstrijd, zoals nu zichtbaar in de Verenigde Staten. Daarentegen zal de verdeeldheid van de NAVO de verkiezingen in de weg staan. Cruciaal is namelijk de veiligheid in Zuid-Afghanistan, het gebied waar de tegenstand van de Taliban het sterkst is.

Op het eerste gezicht lijkt het vooral te gaan over gelijke lasten-

Na acht jaar NAVO moeten Afghanen toch vrij kunnen stemmen?

verdeling. De NAVO is ruwweg verdeeld in twee kampen - de landen die in het zuiden de meeste strijd leveren tegen de Taliban en de landen die elders voornamelijk aan het opbouwen zijn. Frankrijk en België tonen de bereidheid om ook in het problematische zuiden actief te worden. Andere landen niet, zoals Spanje, Italië en Duitsland.

Binnen het kamp van de in Zuid-Afghanistan opererende landen heerst eveneens onenigheid. De Amerikaanse minister van Defensie Robert Gates klaagde reeds over het gebrek aan vechtersmentaliteit

en ervaring van de Nederlanders, Canadezen en zelfs de Britten. Canada en Nederland leggen niet graag de nadruk op militaire actie en blijven hameren op de noodzaak voor wederopbouw en ontwikkeling. Britten en Amerikanen zijn meer gericht op het bestrijden van de Taliban en lijken ook minder moeite te hebben met militaire slachtoffers.

Een verdeelde NAVO zal er niet voor kunnen zorgen dat veiligheid en stabiliteit gewaarborgd worden in deze essentiële gebieden. Er zijn te weinig ISAF-troepen in het gebied om de condities te scheppen voor het doorgaan van de presidentsverkiezingen volgend jaar. Dit zal snel moeten veranderen om niet alleen de NAVO-geleide ISAF-missie tot een succes te kunnen brengen, maar ook om de belofte van democratie in Afghanistan te kunnen waarmaken.

Wat blijft er van deze belofte over als er acht jaar na de val van het Talibanregime geen vrije presidentsverkiezingen gehouden kunnen worden? Als de NAVO niet in staat is verkiezingen te garanderen, dan moet deze kwestie snel hoog op de agenda van de VN Veiligheidsraad komen te staan.

Jorrit Kamminga is directeur beleidsonderzoek van de Senlis Council, een denktank voor van veiligheid en ontwikkeling met permanente vertegenwoordiging in Zuid-Afghanistan.